

Tour de Fleece 2026 – Etapa 5

Lannemezan → Pau (158,3 km)

Pyrenejské údolí mléka a návrat do civilizace

Pátá etapa Tour de Fleece 2026 pokračuje ze severního podhůří centrálních Pyrenejí západním směrem do historického Béarnu. Trasa z Lannemezanu [lanmeza] do Pau [pó] měří 158,3 km a po několika kopcovitých dnech přináší profil výrazně příznivější pro sprintery. Krajina se postupně otevírá, údolí jsou širší a tempo života i závodu se znovu zrychluje.

Z pohledu cyklistiky jde o přechodovou etapu – několik kratších stoupání může dát šanci odvážným únikům, ale závěr v Pau tradičně přeje rychlým jezdcům. Pro náš příběh o vlně je však nejzajímavější změna regionu. Vstupujeme do Béarnu, kraje mléčných ovcí, horských pastvin a jedné z nejvýznamnějších sýrařských tradic Francie.

Béarn – kraj pastvin a mléka

Béarn je historický region na severním úpatí západních Pyrenejí. Horské svahy se zde postupně otevírají do rozsáhlých pastvin, které po staletí vytvářejí ideální podmínky pro chov mléčných ovcí. Oproti centrálním Pyrenejím je zdejší chov dlouhodobě zaměřen především na produkci mléka.

Právě odsud pochází slavný horský ovčí sýr **Ossau-Iraty** [oso iraty], jediný francouzský ovčí sýr s chráněným označením původu AOP. Mléčná produkce zde ovlivnila také samotná plemena – byla šlechtěna především na pravidelnou dojivost, schopnost využívat horské pastviny a každoroční sezónní přesuny mezi údolím a horskými salašemi.

Vlna zde nikdy nepředstavovala hlavní produkt, přesto nabízí předlénám zajímavý materiál s odlišnými vlastnostmi než rouna známá z centrálních Pyrenejí.

Basco-Béarnaise – ovce dlouhých pramenů

Jedním z typických plemen této oblasti je **Basco-Béarnaise** [basko béarnéz], tradiční mléčná ovce západních Pyrenejí. Její vzhled je nezaměnitelný – dlouhá splývavá vlna vytváří výrazné prameny (locks), které dobře odvádějí vodu a chrání zvíře před deštěm a vlhkým atlantským podnebím. Charakteristické jsou také dlouhé svěšené uši.

Plemeno je chováno především pro mléko určené k výrobě sýra Ossau-Iraty. Dodnes se využívá tradiční systém transhumance, kdy stáda na jaře odcházejí na horské pastviny a na podzim se vracejí zpět do údolí.

Vlastnosti rouna

- Jemnost: přibližně 30–36 µm
- Délka staplu: 10–15 cm
- Charakter: dlouhá, hladší a jen mírně zvlněná vlákna

Basco-Béarnaise – charakteristické dlouhé prameny chránící před deštěm. Zdroj: Sophie Walster / Getty Images

Jak se s ní pracuje?

Vlna Basco-Béarnaise se od jemných pyrenejských plemen výrazně liší. Dlouhá hladší vlákna se nejlépe zpracovávají po pročesání na hřebenech a jsou ideální pro worsted způsob předení. Výsledná příze bývá pevná, hladká a velmi odolná, ale méně pružná než příze z jemnějších vln. Skvěle se hodí pro tkaniny a výrobky, které mají dobře držet tvar.

Využití

- pevné tkaniny
- bytový textil
- historické kostýmy
- osnovní tkaní
- technické textilie
- rustikální dekorace

Manech – mléčné ovce západních Pyrenejí

Vedle Basco-Béarnaise se v oblasti Béarnu a sousedního Baskicka chovají také dvě variety plemene **Manech** [maneš]:

- **Manech tête rousse** [maneš tet rus] – červenohlavá

- **Manech tête noire** [maneš tet nár] – černohlavá

Obě patří mezi hlavní plemena využívaná pro výrobu sýra Ossau-Iraty. Černohlavá varieta bývá častěji chována ve vyšších a drsnějších horských polohách, zatímco červenohlavá převládá v mírnějších oblastech.

Také u těchto plemen představuje vlna vedlejší produkt.

- **Manech tête rousse** poskytuje světlejší a poměrně čisté rouno vhodné pro pevnější příze.
- **Manech tête noire** mívá hrubší rouno s častějším výskytem tmavších vláken. Díky své robustnosti se hodí zejména pro odolnější textilie a rustikální plstěné výrobky.

Zajímavosti z pastvin

- **Zvony jako orientace v mlze:** Západní Pyreneje leží pod silným vlivem Atlantiku, a proto jsou zde časté husté mlhy. Každé stádo používá charakteristické zvony a zkušené pastýři podle jejich zvuku dokážou poznat pohyb i chování stáda.
- **Sýr jako cenné zboží:** Ovčí sýry byly po staletí jednou z nejdůležitějších obchodních komodit tohoto regionu. V horských údolích často sloužily jako naturální forma platby nebo směny za služby či pronájem pastvin.

Přadlenin pohled

Pátá etapa ukazuje úplně jinou tvář Pyrenejí. Z centrálních horských oblastí se přesouváme do zelenějších pastvin Béarnu, kde ovce nejsou jen symbolem života v horách, ale především základem silné mléčné tradice.

Pro přadleny to znamená změnu techniky. Místo kratších a pružnějších vláken se setkáváme s delšími, hladšími a strukturálnějšími rouny. Nejlépe funguje pročesaná příprava vláken a worsted předení s krátkým vpřed natahovaným zákrutem. Naopak dlouhý tažený zákrut nebo předení z přehybu zde většinou nevyužijí potenciál těchto vláken naplno.

Přehled rouna

Plemeno	Jemnost	Charakter	Předení	Využití
Basco-Béarnaise	30–36 µm	dlouhá, hladká vlákna	worsted, pevná příze	tkaniny, osnovy, bytový textil
Manech tête rousse	kolem 30–35 µm	světlejší, rustikální	pevnější příze	svrchní textilie
Manech tête noire	obvykle hrubší	tmavší, robustnější	texturovaná příze	plstění, bytový textil

Shrnutí etapy

Pátá etapa Tour de Fleece přináší změnu rytmu i charakteru krajiny. Z podhůří centrálních Pyrenejí se přesouváme do otevřenějších pastvin Béarnu, kde po staletí dominuje mléčný chov ovcí a výroba jednoho z nejslavnějších francouzských ovčích sýrů.

Stejně jako se mění profil etapy pro cyklisty, mění se i charakter rouna. Jemnější a pružnější vlny centrálních Pyrenejí střídají delší, hladší a více strukturální vlákna západní části pohoří. Každé údolí

má své vlastní podmínky, svá plemena i svůj způsob využití vlny – a právě tato rozmanitost dělá z Pyrenejí jednu z nejzajímavějších oblastí Evropy pro každého, kdo se zajímá o ovce, vlnu i předení.

Manech tête noire – robustní černoheadá varieta z drsnějších výšek. Zdroj: slowmotiongli / Getty Images

Manech tête rousse – červenohlavá varieta z mírnějších poloh. Zdroj: slowmotiongli / Getty Images